

Briselē, 2026. gada 22. janvārī
(OR. en)

5626/26

FREMP 21
JAI 90
AG 11
POLGEN 17
DISINFO 6
HYBRID 9
AUDIO 9
EDUC 18
JEUN 12
CULT 6
COMPET 78
SOC 32
COHOM 22
ANTIDISCRIM 5

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 22. janvāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 12 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI Līdztiesības savienība: rasisma apkarošanas stratēģija 2026.–2030. gadam

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 12 final.

Pielikumā: COM(2026) 12 final

Strasbūrā, 20.1.2026.
COM(2026) 12 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Līdztiesības savienība: rasisma apkarošanas stratēģija 2026.–2030. gadam

IEVADS

Eiropas Savienība (ES) iestājas par vienotību, demokrātiju un cilvēktiesību ievērošanu. ES iedzīvotāju daudzveidība ir viena no tās lielākajām priekšrocībām, kā atzīts dibināšanas līgumos. ES ir līdztiesības savienība, kura “dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības”¹. Šis ES tiesiskās kārtības pamats nozīmē **no rasisma brīvu vidi, kurā ikviens var attīstīties un dot ieguldījumu savas sabiedrības labklājībā**. Laikā, kad šīs vērtības tiek apšaubītas, ES atbalsta savus iedzīvotājus, viņu tiesības un brīvības, un ES netiek pieņemts nekāda veida rasisms vai diskriminācija rasu vai etniskās piederības dēļ.

Komisija 2020. gadā pieņēma ES rasisma apkarošanas rīcības plānu 2020.–2025. gadam, iezīmējot vērienīgu jaunu posmu ES centienos visaptveroši apkarot rasismu. Rīcības plāns bija revolucionāra iniciatīva, kas palīdzēja aizsargāt ikvienu ES iedzīvotāju no rasisma un rasu diskriminācijas. Tajā ierosināti daudzi rasisma apkarošanas pasākumi, kas jāīsteno ES, valstu, reģionālā un vietējā līmenī, citastarp likumdošanas iniciatīvas, lai stiprinātu aizsardzību pret rasu diskrimināciju² un palielinātu atbalstu rasisma apkarošanas pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO), izmantojot programmu [“Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības” \(CERV\)](#).

Turklāt Komisija ir turpinājusi veidot spēcīgu rasisma apkarošanas satvaru, stiprinot sadarbību ar partneriem, ieceļot [Komisijas pirmo koordinatoru rasisma apkarošanas jautājumos](#) un izveidojot dialogus ar PSO un dalībvalstu ekspertiem. Īstenojot minēto rīcības plānu, **14 dalībvalstis pieņēma atsevišķus valsts vai reģionālos rīcības plānus cīņai pret rasismu**. Kā uzsvērts [Ziņojumā par ES rasisma apkarošanas rīcības plāna īstenošanu](#), kopš šā plāna pieņemšanas ir panākts ievērojams progress, jo īpaši strukturālā rasisma novēršanā, interseksionālās pieejas pieņemšanā politikas veidošanai, kurā integrēti dažādi diskriminācijas veidi, un rasisma apkarošanas apsvērumu ieviešanā vairākās politikas jomās, piemēram, izglītības, nodarbinātības un veselības politikas jomās.

ES rasisma apkarošanas rīcības plāns 2020.–2025. gadam ir palīdzējis rasismu izvirzīt par prioritāti publiskajās debatēs par plurālismu, līdztiesību un nediskrimināciju un ir veicinājis lielāku informētību par apdraudējumu, ko rasisms rada [Līguma par Eiropas Savienību \(LES\)](#) 2. pantā nostiprinātajām Savienības vērtībām. Tomēr, tā kā **2023. gadā gandrīz divas trešdaļas eiropiešu joprojām uzskatīja, ka rasu diskriminācija viņu ES valstī ir plaši izplatīta** (61 % ādas krāsas dēļ – pieaugums par 2 procentpunktiem salīdzinājumā ar 2019. gadu, un 65 % romu izcelsmes dēļ – pieaugums par 4 procentpunktiem)³, ir jādara vairāk.

Pamatojoties uz līdzšinējiem sasniegumiem un atzīstot vēl veicamo darbu, priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena savās politikas pamatnostādņēs 2024.–2029. gadam paziņoja par rasisma apkarošanas stratēģiju. Šī iniciatīva atspoguļo **Eiropas Parlamenta aicinājumu turpināt veidot rasisma apkarošanas rīcības plānu laikposmam pēc 2025. gada**, izstrādājot pilnvērtīgu ES stratēģiju⁴. **Dalībvalstis ir atzinīgi novērtējušas paziņojumu par rasisma**

¹ [Līgums par Eiropas Savienību \(LES\), 2. pants.](#)

² Plašāku informāciju sk.: [Īstenošanas ziņojums par ES rasisma apkarošanas rīcības plānu](#).

³ [Eiropabarometrs](#) – Diskriminācija Eiropas Savienībā 2023. gadā.

⁴ [Eiropas Parlamenta 2022. gada 10. novembra rezolūcija: Rasu taisnīgums, nediskriminācija un rasisma apkarošana ES \(\(2022\)0389\).](#)

apkaršanas stratēģiju un ir paudušas stingru apņemšanos apkarot rasismu un visu veidu naidu⁵.

Šī stratēģija pirmkārt un galvenokārt ir atbilde uz nepieciešamību **ievērot ES vērtības, stiprināt līdztiesības savienību** un nodrošināt, ka ES sabiedrība joprojām ir atvērta, plurālistiska un iekļaujoša. Turklāt **rasisma apkaršana ir drošības interesēs⁶ un ir stratēģisks ieguldījums ES konkurētspējas palielināšanā**. Saskaņā ar nesen veiktu [ESAO pētījumu](#) tiek lēsts, ka rasu vai etniskā diskriminācija ES katru gadu izmaksā līdz 12,7 miljardiem EUR zaudētā IKP.

Tāpēc, lai veicinātu izaugsmi un stabilitāti, ir būtiski atrisīt rasisma un rasu diskriminācijas skarto cilvēku kā darba ņēmēju, uzņēmēju un līderu potenciālu. Lai pilnībā panāktu plaukstošu ekonomiku un saliedētu sabiedrību, ir mērķtiecīgi jārisina pastāvīgā rasisma problēma. Ceļā uz patiesu [līdztiesības savienību](#) ir vajadzīga vērienīga un pastāvīga rīcība, lai nodrošinātu vienlīdzīgas tiesības un iespējas visiem. Šīs stratēģijas pamatā ir mērķis **apkarot rasismu visos tā veidos, arī rasismu pret melnādainajiem cilvēkiem, antičigānismu, antisemitismu, pret Āzijas iedzīvotājiem vērstu rasismu un naidu pret musulmaņiem**. Tā vēršas pret rasismu kopumā, paredzot konkrētas darbības diskriminācijas apkarošanai.

Saskaņā ar visām līdztiesības savienības stratēģijām rasisma apkarošanas stratēģijas pamatā ir **interseksionālā politikas pieeja, lai novērstu sarežģīto nevienlīdzību, ko piedzīvo personas, kuras saskaras ar daudzējādiem un interseksionāliem diskriminācijas veidiem⁷**. Tā ir cieši saskaņota ar pašreizējām un gaidāmajām ES līdztiesības stratēģijām, kā arī ar citām svarīgām Komisijas iniciatīvām⁸.

Šīs stratēģijas pamatā ir plaša apspriešanās procesa⁹ rezultāti, un tā ietver gan mērķtiecīgus pasākumus, gan darbības rasisma apkarošanas integrēšanai visās ES politikas jomās. Tā jo īpaši papildina Komisijas koordinatoru darbu rasisma apkarošanas, antisemitisma apkarošanas un ebreju dzīvesvides atbalsta jomā, pret musulmaņiem vērsta naida apkarošanas jomā, kā arī Komisijas darbu romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības jomā, pamattiesību aizsardzības jomā un naida noziegumu apkarošanas jomā. Stratēģija ir arī saskaņota ar secinājumiem, kas izdarīti [Eiropas pilsoņu paneldiskusijā “Pret naidu sabiedrībā”](#), kurā tika sniegti ieteikumi, kā apkarot naidu visos tā veidos un veicināt savstarpēju cieņu.

⁵ Sk., piem., [Padomes secinājumus par rasismu un antisemitisma apkarošanu, Eiropadomes 2025. gada 18. decembra secinājumus](#), viedokļu apmaiņu [Tieslietu un iekšlietu padomē \(tieslietas\) – apspriede](#) un [Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju tiesību aizsardzības padomē](#).

⁶ Līguma par Eiropas Savienības darbību 67. panta 3. punkts: “Savienība cenšas nodrošināt augstu drošības līmeni ar noziedzības, rasisma un ksenofobijas novēršanas un apkarošanas pasākumiem (...).”

⁷ Diskriminācija rases vai etniskās izcelsmes dēļ var pārkāties ar diskrimināciju, kas saistīta ar citām iezīmēm vai identitātēm, piem., dzimumu, invaliditāti, vecumu, reliģiju vai pārliecību, seksuālo orientāciju, dzimumidentitāti, sociālekonomisko izcelsmi/statusu, saasinot nelabvēlīgus faktorus. Pret migrantiem vērsts naids arī bieži vien pārkāpjās ar rasismu un pastiprina to.

⁸ T. sk. par [romiem, antisemitisma apkarošanu un ebreju dzīvesvides atbalstu, dzimumu līdztiesību, LGBTQ+ līdztiesību, personu ar invaliditāti tiesībām, pret musulmaņiem vērsta naida apkarošanu, naida apkarošanu, integrāciju un iekļaušanu, bērnu tiesībām](#), kā arī par [cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, kvalitatīvām darbvietām, nabadzības apkarošanu, pilsonisko sabiedrību](#).

⁹ [Izsakiet viedokli: Rasisma apkarošanas stratēģija](#) – Uzaicinājums iesniegt atsauksmes un sabiedriskā apspriešana. Apspriešanās ar jauniešiem un jauniešu pilsonisko sabiedrību notika Komisijas “pārbaudes par ietekmi uz jauniešiem” procesa ietvaros.

I NODAĻA. STRUKTURĀLĀ RASISMA APKAROŠANA

Izpratne par strukturālo rasismu, lai to efektīvi apkarotu

[Eiropas Padomes Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību \(ECRI\)](#) rasismu ir definējusi šādi: “rasisms nozīmē pārliecību, ka tāds iemesls kā rase¹⁰, ādas krāsa, valoda, reliģija, pilsonība vai nacionālā vai etniskā izcelsme attaisno necieņu pret personu vai personu grupu, vai ideju par pārkumu pār personu vai personu grupu”. Cilvēkiem, kurus skāris rasisms, šādas necieņas sekas bieži ir jūtamas, meklējot mājokli vai darbu, kā arī darbā un piekļuvē izglītībai¹¹. Tas var izraisīt diskrimināciju rases vai etniskās piederības dēļ.

Dzīves laikā piedzīvotais rasisms uzkrājas un rada šķēršļus. Šo pastāvīgo rasisma veidu bieži dēvē par “strukturālo rasismu”. Tā ietekme var būt kaitīgāka nekā atsevišķiem rasu diskriminācijas gadījumiem, jo tas liedz piekļuvi vienlīdzīgām iespējām un var turpināties no paaudzes paaudzē¹². ES Pamattiesību aģentūras (FRA) pētījumos ir izklāstīti šķēršļi un to ietekme uz rasisma un rasu diskriminācijas skarto cilvēku dzīvi¹³. Piemēram, romu/klejtāju sievietes un vīrieši paredzamais mūža ilgums ES ir attiecīgi par 7,4 un 8 gadiem īsāks nekā sievietes un vīrieši paredzamais mūža ilgums sabiedrībā kopumā. Turklāt, lai gan lielākā daļa afrikāņu izcelsmes cilvēku ES strādā algotu darbu (71 %), gandrīz puse no viņiem (46 %) ir pārāk augstu kvalificēti savam darbam. Tāpat arī musulmaņu mājsaimniecībām ES ir trīs reizes lielāka iespējamība saskarties ar smagu materiālo nenodrošinātību (19 %) nekā mājsaimniecībām sabiedrībā kopumā (6 %). Rasisms var būt nozīmīgs faktors, kas veicina šādu nevienlīdzību.

Dalībvalstis šo jautājumu risina saistībā ar valsts līmeņa cīņu pret rasismu. Šajā sakarā **Komisija ierosina atvieglot dalībvalstīm strukturālā rasisma darba definīcijas izstrādi ekspertu grupā** par ES rasisma apkarošanas rīcības plāna īstenošanu valstīs¹⁴.

Saskaņā ar [ES stratēģiju antisemitisma apkarošanai un ebreju dzīvesvides atbalstam](#) Komisija un visas dalībvalstis ir apņēmušās apkarot visu veidu antisemitismu un nosoda visus tā veidus vienādi. Komisija un visas dalībvalstis izmanto Starptautiskās holokausta piemiņas alianses (IHRA) antisemitisma definīciju¹⁵.

Saskaņā ar [ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģisko satvaru](#) Komisija un visas dalībvalstis ir apņēmušās īstenot efektīvu politiku, lai sasniegtu antičigānisma apkarošanas mērķus un uzlabotu romu sociālekonomisko iekļaušanu un līdzdalību.

Lai **apkarotu naidu pret musulmaņiem** ES, Komisija veiks visaptverošu pētījumu par to, kā tas izpaužas, un ierosinās pasākumus tā novēršanai, kā arī veicinās dalībvalstu un ekspertu centienus izstrādāt pret musulmaņiem vērsta naida darba definīciju, lai uzlabotu vienotu izpratni un palielinātu informētību.

¹⁰ Atsauce uz “rasu un etnisko piederību” ir sniegta saskaņā ar ES un starptautisko juridisko terminoloģiju. Tomēr Komisija uzsver vispārpieņemto izpratni, ka “rases” pamatā ir tikai sociāli konstruēti priekšstatī, un tā noraida bioloģisko “rasu” jēdzienu.

¹¹ FRA (2023): *Being Black in the European Union* [Būt melnādainam Eiropas Savienībā].

¹² ESAO (2025): *Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism* [Valsts rasisma apkarošanas rīcības plānu ietekmes uzraudzība un novērtēšana].

¹³ FRA (2025): *Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries* [Romu un klejtāju tiesības 13 Eiropas valstīs], FRA (2023): *Being Black in the European Union* [Būt melnādainam Eiropas Savienībā], FRA (2024): *Being Muslim in the European Union* [Būt musulmanim Eiropas Savienībā].

¹⁴ Tās sastāvā ir dalībvalstu eksperti un novērotāji, t. i., pārstāvji no ES Pamattiesību aģentūras, Eiropas Padomes Eiropas Komisijas pret rasismu un Norvēģijas. Šī ekspertu grupa ir apakšgrupa [Augsta līmeņa grupā rasisma, ksenofobijas un citu neiecietības veidu apkarošanas jautājumos](#) un [Augsta līmeņa grupā nediskriminācijas, līdztiesības un dažādības jautājumos](#).

¹⁵ IHRA antisemitisma definīcija ir pieejama vietnē <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

Piemīna, izglītība un izpratnes veicināšana

Piemīnai ir būtiska nozīme strukturālā rasisma apkarošanā, rasisma skarto cilvēku iespēju nodrošināšanā un izpratnes veicināšanā par atstumtību un stereotipiem. **ES iestādes atbalsta to, ka tiek atzīmētas piemiņas dienas**, kas saistītas ar rasismu, kā arī rasisma un rasu diskriminācijas skarto grupu vēsturi¹⁶. Komisija turpinās atbalstīt projektus, kuros pēta Eiropas globālās vēstures mantojumu, citastarp koloniālismu, un tā ietekmi uz sabiedrību, piemēram, saskaņā ar programmu “Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības”.

Verdzība¹⁷, genocīdi un holokausti ir iesakņojušies Eiropas vēsturē un būtiski ietekmē sabiedrību šodien, un, lai izprastu rasisma cēloņus, ir vajadzīga izglītība un vēstures zināšanas. Pamatojoties uz darbu, kas vērsts pret rasismu un antisemitismu izglītībā un ko veic kopīgi ar *UNESCO*¹⁸, **Komisija 2026. gadā sāks kopīgu projektu ar UNESCO, lai stiprinātu izglītību rasisma apkarošanas jomā**, atbilstoši [Eiropas izglītības telpas stratēģiskā satvara](#) un [ES jaunatnes stratēģijas](#) prioritātēm. Projekta mērķis būs veicināt izglītību rasisma apkarošanas jomā valstu līmenī, izmantojot valstu rīcības plānu rasisma un antisemitisma apkarošanai izglītojošo dimensiju.

Medijiem ir izšķiroša nozīme, veidojot to cilvēku tēlu, kurus var ietekmēt rasisms. **Komisija organizēs semināru ciklu, kas veltīts rasisma apkarošanai medijos, arī sociālajos medijos**, pulcējot žurnālistus, PSO un rasisma skarto kopienu pārstāvjus. Komisija arī uzsāks ES mēroga **komunikācijas kampaņu par līdztiesības savienību**, lai iesaistītu sabiedrību iekļaušanas veicināšanā un diskriminācijas apkarošanā.

Zināšanu veidošana un uz gūtajām atziņām balstīta politikas veidošana

Akadēmiskajai pētniecībai ir izšķiroša nozīme rasisma apkarošanā, jo tā nodrošina atziņu bāzi, kas vajadzīga efektīvai rasisma apkarošanas politikai. [Eiropas Pētniecības telpas politikas programmas 2025.–2027. gadam](#) mērķis ir padarīt Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmu iekļaujošāku. Komisija **izstrādās pamatnostādnes par interseksionālās pieejas īstenošanu pētniecības un inovācijas politikā**, lai nodrošinātu, ka pētniecībā tiek ņemtas vērā rasisma skarto cilvēku vajadzības. Turklāt Eiropas universitāšu alianses izstrādā stratēģijas un iniciatīvas daudzveidības un iekļaušanas veicināšanai¹⁹.

Komisijas Kopīgais pētniecības centrs veiks pētījumu par sociālo mediju lomu jauniešu attieksmes pret etnisko daudzveidību veidošanā un sāks prognozēšanas pasākumu, lai izprastu iespējamās nākotnes tendences, arī to, kā rasisms un rasu diskriminācija varētu turpināt ietekmēt ES un efektīvu pretpasākumu izstrādi.

Tādas programmas kā **“Apvārsnis Eiropa”** turpinās atbalstīt projektus, kas veicina sociālo kohēziju, līdztiesību un iekļaušanu, un jo īpaši tās [Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības](#), kas turpinās veicināt daudzveidību un iekļaušanu pētniecības kopienā. Vienlaikus **Komisija mudina dalībvalstis un augstākās izglītības iestādes integrēt augstākajā izglītībā arī izglītību un pētniecību rasisma apkarošanas jomā**, veicinot iekļaujošu domāšanu un nodrošinot topošajiem profesionāliem prasmes atpazīt rasismu un diskrimināciju un vērsties pret to attiecīgajās to jomās.

¹⁶ Piem., [Starptautiskā rasu diskriminācijas novēršanas diena](#), [Starptautiskā diena vergu tirdzniecības un tās atcelšanas atcerei](#), [Starptautiskā holokausta upuru piemiņas diena](#), [Eiropas romu holokausta upuru piemiņas diena](#).

¹⁷ [ES un CELAC 2023. gada samita deklarācija](#).

¹⁸ [Antisemitisma apkarošana ar izglītības palīdzību](#).

¹⁹ [Report on the Outcomes and transformational potential of the European University Initiative \[Zinājums par Eiropas universitāšu iniciatīvas rezultātiem un pārveides potenciālu\]](#).

Līdztiesības datu vākšanas uzlabošana

Uzticami līdztiesības dati ir būtiski, lai vērstos pret rasismu un efektīvi integrētu rasisma apkarošanas apsvērumus ES, valstu, reģionālajā un vietējā politikā. *Eurostat* līdztiesības un nediskriminācijas statistikas darba grupa izstrādā ES līmeņa pamatnostādnes, lai uzlabotu statistikas standartu salīdzināmību un metodes datu vākšanai par diskriminācijas riskam pakļautajām grupām. Šajā sakarā **dalībvalstis tiek mudinātas uzlabot saskaņotu līdztiesības datu vākšanu un koordināciju** ar savu valsts statistikas biroju starpniecību.

[ES Augsta līmeņa grupas nediskriminācijas jautājumos](#) [Līdztiesības datu apakšgrupa](#) palīdz dalībvalstīm uzlabot līdztiesības datu vākšanu un izmantošanu²⁰. **Komisija turpinās sadarboties ar ES aģentūrām, piemēram, FRA, Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu**, lai sniegtu tehnisko palīdzību līdztiesības datu vākšanā, arī attiecībā uz intersekcionalo diskrimināciju.

Komisija arī sagatavos ieteikumu uzlabot dezagregētu līdztiesības datu vākšanu, analīzi un izmantošanu saskaņā ar valstu tiesisko regulējumu, ņemot vērā arī jebkādu papildu administratīvo slogu. Komisija turpinās izstrādāt instrumentus, lai sekotu līdzi progresam līdztiesības savienības izveidē un līdztiesības stratēģiju īstenošanā un uzraudzītu to, izmantojot arī datus par diskrimināciju rases un etniskās izcelsmes dēļ. Komisija organizēs augsta līmeņa Eiropas apaļā galda diskusiju par līdztiesības datiem, pulcējot galvenās ieinteresētās personas, lai vēl vairāk veicinātu līdztiesības datu vākšanu un izmantošanu saskaņā ar valstu tiesisko regulējumu.

FRA veiks ceturto [apsekojumu par imigrantiem un imigrantu pēcnācējiem](#), lai iegūtu visaptverošus datus par personām, kurām draud rasu diskriminācija, kā arī apsekojumu par romu stāvokli, atbalstot stratēģijas un [ES stratēģiskā satvara romu jautājumos](#) izstrādi. Lai veicinātu datu vākšanu, **Komisija 2027. gadā arī publicēs jaunu Eirobarometra aptauju par diskrimināciju**.

Komisija:

- īstenos kopīgu projektu ar *UNESCO*, lai stiprinātu izglītību rasisma apkarošanas jomā;
- veiks visaptverošu pētījumu par naida, kas vērsts pret musulmaņiem, izpausmēm;
- uzsāks plašu līdztiesības savienības komunikācijas kampaņu, iesaistot cilvēkus visā ES, lai veicinātu iekļaušanu un apkarotu diskrimināciju;
- izstrādās pamatnostādnes par intersekcionalās pieejas īstenošanu pētniecības un inovācijas politikā, lai pētniecībā tiktu ņemtas vērā rasisma skarto cilvēku vajadzības;
- sagatavos ieteikumu, lai uzlabotu sadalītu līdztiesības datu vākšanu, analīzi un izmantošanu saskaņā ar valstu tiesisko regulējumu;
- 2027. gadā publicēs jaunu Eirobarometra aptauju par diskrimināciju.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- atbalstīt izglītības un pētniecības rasisma apkarošanas jomā integrēšanu augstākajā izglītībā;
- uzlabot saskaņotu līdztiesības datu vākšanu ar valstu statistikas biroju starpniecību.

²⁰ Sk. [Guidance Note on the collection and use of equality data based on racial or ethnic origin](#).

II NODAĻA. DISKRIMINĀCIJAS NOVĒRŠANAS TIESĪBU AKTU IZPILDE UN AIZSARDZĪBAS PRET RASU NAIDU PASTIPRINĀŠANA

- *Vairāk nekā puse ES iedzīvotāju norāda, ka diskriminācija romu izcelsmes (65 %), ādas krāsas (61 %) un etniskās izcelsmes (60 %)²¹ dēļ ir plaši izplatīta.*
- *Lielākā daļa (96 %) ebreju norāda, ka pagājušajā gadā ir saskārušies ar antisemitismu, un 80 % uzskata, ka pēdējos gados situācija ir pasliktinājusies²².*
- *Gandrīz puse afrikāņu izcelsmes cilvēku ES ikdienā saskaras ar rasismu²³.*

Rasisms var izraisīt diskrimināciju rases vai etniskās piederības dēļ. Aizsardzība pret rasu vai etnisko diskrimināciju ir nostiprināta [Eiropas Savienības pamattiesību hartā](#) un **ES diskriminācijas novēršanas tiesību aktos**. Ar [Rasu vienlīdzības direktīvu](#) ir aizliegta “diskrimināciju rasu vai etniskās piederības dēļ”, kas notiek, kad salīdzināmā situācijā pret vienu personu izturas sliktāk nekā pret otru personu rasu vai etniskās piederības dēļ. Lai labāk īstenotu diskriminācijas apkarošanas noteikumus, tika pieņemtas [direktīvas par līdztiesības iestāžu standartiem](#).

Attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem svarīgs tiesību akts ir [Pamatlēmums par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm](#). Dažas nopietnas rasisma un ksenofobijas izpausmes²⁴ ir jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu visās ES valstīs, un par tām ir jāpiemēro efektīvi, samērīgi un atturoši sodi.

Ikvienam ES iedzīvotājam vajadzētu būt iespējai pilnībā un vienlīdzīgi izmantot savas tiesības. Tomēr rasu diskriminācijas un rasistiskas aizskaršanas un vardarbības gadījumi notiek un par tiem bieži vien netiek ziņots²⁵. Lai to novērstu, **ir jāstiprina attiecīgo ES tiesību aktu un valstu tiesiskā regulējuma izpilde**. Aizsardzība pret rasistisku naidu, citastarp tiešsaistē, ir jānodrošina arī ar tiesu iestāžu, policijas un prokuroru koordinētu rīcību.

ES diskriminācijas novēršanas tiesību aktu izpildes stiprināšana

Komisijas prioritāte ir nodrošināt, ka ES stingrais diskriminācijas novēršanas tiesiskais regulējums tiek efektīvi piemērots, lai panāktu līdztiesību visās dalībvalstīs.

Pierādījumi liecina, ka efektīvas sankcijas pret diskrimināciju²⁶ ir būtiski mehānismi, lai novērstu šķēršļus nodarbinātībai, sociālajai aizsardzībai, izglītībai un preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai, arī mājokļu jomā. Šajā sakarā **Komisijas 2026. gada ziņojumā par Rasu vienlīdzības direktīvu tiks analizēta tās piemērošana dalībvalstīs**, un, pamatojoties uz šo ziņojumu, tiks apsvērti risinājumi, kā **stiprināt valstu sankciju režīmus**.

Tā kā lēmumus un politikas virzienus arvien vairāk ietekmē mākslīgais intelekts (MI), ir ļoti svarīgi izmantot tā potenciālu, kā arī mazināt ar rasi saistītu aizspriedumu turpināšanās riskus. Komisijas ziņojumā par Rasu vienlīdzības direktīvas piemērošanu tiks **analizēta**

²¹ [Eurobarometrs \(2023\): Diskriminācija Eiropas Savienībā](#).

²² [FRA \(2024\): Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism](#) [Ebreju tautas pieredze un antisemitisma uztvere].

²³ [FRA \(2023\): Being Black in the European Union](#) [Būt melnādainam Eiropas Savienībā].

²⁴ Piem., publiska kūdišana uz vardarbību vai naidu, kas vērsta pret personu grupu vai šādas grupas locekli, pamatojoties uz rasi, ādas krāsu, izcelsmi, reliģiju vai ticību, nacionālo vai etnisko izcelsmi.

²⁵ [FRA ziņojumi: Addressing Racism in Policing](#) [Pret rasismu policijas darbā]; [Being Muslim in the EU](#) [Būt musulmanim ES]; [Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism](#) [Ebreju tautas pieredze un antisemitisma uztvere].

²⁶ [Study on sanctions for discrimination on racial-ethnic-religious grounds](#) [Pētījums par sankcijām par diskrimināciju rasu, etnisku un reliģisku iemeslu dēļ].

diskriminācijas novēršanas tiesību aktu piemērošana algoritmiskās diskriminācijas gadījumos.

Ar [MI aktu](#) tiek aizliegta konkrēta īpaši kaitīga MI prakse, kas nav saderīga ar ES vērtībām (piem., manipulatīvas MI sistēmas, kas stimulē naidu vai vardarbību pret aizsargātām grupām, vai MI sistēmas, kas no biometriskajiem datiem izsecina rasu izcelsmi). Komisija nodrošinās pamatnostādnes un citus atbalsta rīkus MI akta efektīvai īstenošanai attiecībā uz aizliegumiem un prasībām augsta riska MI sistēmām. Komisija turpinās veicināt informācijas apmaiņu par MI ietekmi uz rasu diskriminācijas riskam pakļautiem cilvēkiem un atbalstīs dalībvalstis ES tiesību aktu izpildē un īstenošanā, lai novērstu un labotu potenciāli diskriminējošus MI veicinātus lēmumus.

[Direktīvās par līdztiesības iestāžu standartiem](#) ir noteikti skaidri un saistoši standarti, lai garantētu šo iestāžu neatkarību un efektivitāti. Komisija pieņems īstenošanas aktus, lai noteiktu rādītājus par līdztiesības iestāžu darbību, un uzraudzīs abu minēto direktīvu efektīvu transponēšanu valstu tiesību aktos līdz 2026. gada jūnijam.

[Direktīvā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu](#) ir atzīts, ka no intersekcionālās diskriminācijas cietušie, arī sievietes ar rasu vai etnisko piederību minoritātei, var saskarties ar lielāku ar dzimumu saistītas vardarbības risku. Atbalstot dalībvalstis transponēšanas procesā, **Komisija pievērsīs uzmanību problēmām, ar kurām saskaras no intersekcionālās diskriminācijas cietušie rases vai etniskās izcelsmes dēļ.**

Cilvēku aizsardzība pret naida noziegumiem un naida runu

Cilvēku aizsardzība pret naida noziegumiem un naida runu ir ES diskriminācijas apkarošanas rīcības plāna pamatā. Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūras, lai nodrošinātu [Pamatlēmuma par rasisma un ksenofobijas apkarošanu](#)²⁷ pilnīgu un pareizu transponēšanu. Komisija turpinās uzraudzīt transponēšanu un atbalstīt labas prakses apmaiņu [Augsta līmeņa grupā naida noziegumu un naida runas apkarošanas jautājumos](#). Komisija mudina dalībvalstis uzlabot datu vākšanu par naida noziegumiem un paplašināt tiesu iestāžu un policijas apmācību par naida noziegumiem, arī par rasu aizspriedumiem.

Lai stiprinātu ES krimināltiesisko regulējumu pret naida noziegumiem, Komisija ierosināja [Padomes Lēmumu par ES noziegumu jomu saraksta paplašināšanu, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu](#). Šis lēmums ļautu Komisijai otrajā posmā stiprināt tiesisko regulējumu naida runas un naida noziegumu apkarošanai. Ņemot vērā progresa trūkumu, **Komisija apsver likumdošanas iniciatīvu, pamatojoties uz esošajām noziegumu jomām, uz kurām attiecas [LESD 83. panta 1. punkts](#), lai saskaņotu tiešsaistē izdarītu naida noziegumu definīcijas.** Tas atbilstu [pilsoņu paneļdiskusijas “Pret naidu sabiedrībā”](#) ieteikumiem.

Komisija arī palīdz uzlabot reaģēšanu uz naida noziegumu un naida runas gadījumiem, atbalstot dalībvalstu iestādes, kas ir atbildīgas par sabiedrisko vietu, arī kulta vietu, aizsardzību saskaņā ar [ES iekšējās drošības aizsardzības stratēģiju](#).

Rasistiskos naida noziegumos cietušajiem ir raksturīgs uzticības trūkums, kura novēršanai ir nepieciešami atbalsta un iespēju nodrošināšanas pasākumi, lai novērstu nepietiekamu ziņošanu un nodrošinātu tiesisko aizsardzību. Eiropas Parlaments un Padome panāca **politisku vienošanos par priekšlikumu pārskatīt Cietušo tiesību direktīvu**²⁸. Tas vēl

²⁷ Pārkāpuma lietas Eiropas Savienībā.

²⁸ Cietušo tiesības ES – Eiropas Komisija, Komisija atzinīgi vērtē vienošanos par stingrākiem ES noteikumiem, kas nodrošina cietušo tiesības.

vairāk stiprinās cietušo tiesības, arī to personu tiesības, pret kurām vērsti rasistiski naida noziegumi, atvieglojot ziņošanu par noziegumiem, labāk novērtējot cietušo vajadzības un uzlabojot psiholoģisko atbalstu un fizisko aizsardzību. Turklāt Komisija pieņems pārskatītu [ES stratēģiju par cietušo tiesībām](#).

Naida risks tiešsaistē vienlīdz bieži ir realitāte rasu vai etniskajām minoritātēm. [Digitālo pakalpojumu aktā](#) (DPA) ir noteikts, ka digitālajiem pakalpojumiem ir jāapkaro nelikumīgs saturs un jāaizsargā pamattiesības, izmantojot stingrus paziņošanas un rīcības mehānismus un rūpīgus riska novērtēšanas un mazināšanas pienākumus. Komisija turpinās uzraudzīt un izpildīt DPA un kopā ar Digitālo pakalpojumu padomi un attiecīgajām ieinteresētajām personām regulāri **uzraudzīs un atbalstīs brīvprātīgā [Rīcības kodeksa cīņai pret nelikumīgiem naidīgiem izteikumiem tiešsaistē](#) īstenošanu**.

[Digitālās izglītības rīcības plāna](#) ietvaros atjauninātajās [Pamatnostādnēs skolotājiem un pedagogiem dezinformācijas apkarošanai un digitālās prasības veicināšanai](#) tiks sniegti **praktiski norādījumi par to, kā vislabāk veicināt iecietību un iekļaušanu tiešsaistes pasaulē**. Komisija arī turpinās veicināt sabiedrības noturību, izmantojot medijprasības atbalsta darbības un sadarbojoties ar [Rīcības kodeksa dezinformācijas jomā](#) parakstītājiem, lai uzlabotu tā īstenošanu un samazinātu virālās dezinformācijas izplatīšanos, arī saistībā ar rasismu un naidu tiešsaistē.

Vienlaikus Komisija vēršas pret naida runu sportā, cieši sadarbojoties ar Eiropas Padomi un palīdzot dalībvalstīm, izmantojot pašreizējo atvērto koordinācijas metodi cīņai pret naida runu sportā saskaņā ar [ES sporta darba plānu](#).

Rasu aizspriedumu novēršana valsts pārvaldē

Efektīva valsts pārvalde ir labas pārvaldības, sabiedrības uzticēšanās un sociālās kohēzijas pamats. Rasu aizspriedumu apkarošana valsts pārvaldē un tiesu sistēmās ir būtiska, lai vērstos pret rasismu. Sadarbība starp publiskajām iestādēm un kopienām atbalsta uzticēšanās veidošanu un veido kopīgas atbildības sajūtu²⁹. **Komisija mudina dalībvalstis nodrošināt visaptverošas apmācības programmas, lai palīdzētu civildienesta ierēdņiem atpazīt un novērst rasu aizspriedumus**, vienlaikus veicinot lielāku kultūras izpratni un sensitivitāti. Šajā nolūkā tā turpinās sniegt atbalstu valstu iestādēm, arī programmas “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” ietvaros.

Atbildīga tiesībaizsardzība, kas nodrošina vienlīdzīgu aizsardzību un taisnīgu attieksmi pret visiem, ir svarīgs demokrātijas un tiesiskuma pīlārs. Tomēr konstatējumi *FRA* ziņojumā [“Pret rasismu policijas darbā”](#) liecina, ka rasisms policijas darbā ietver diskriminējošu profilēšanas praksi, neatbilstīgu rasistisku saziņu un pārmērīgu spēka lietošanu³⁰. Ieinteresētās personas, ar kurām notika apspriešanās saistībā ar šo stratēģiju, uzsvēra, ka ir vajadzīgas visaptverošas apmācības programmas tiesībaizsardzības iestādēm un lielāka pārredzamība un pārskatatbildība tiesībaizsardzības iestādēs³¹. Lai sniegtu turpmākus norādījumus dalībvalstīm, **Komisija sagatavos labas prakses apkopojumu diskriminējošas profilēšanas prakses novēršanai**.

²⁹ Sk., piem., Eiropas Noziedzības novēršanas centra dokumentu *Community-Oriented Policing in the European Union* [Uz kopienu orientēta policijas darbība Eiropas Savienībā].

³⁰ *FRA – Addressing racism in policing* [Pret rasismu policijas darbā].

³¹ [Atklāta sabiedriskā apspriešana](#): Rasisma apkarošanas stratēģija.

Komisija:

- atbalstīs Rasu vienlīdzības direktīvas īstenošanu, arī publicējot ziņojumu, kurā galvenā uzmanība būs pievērsta tās izpildei un piemērošanai algoritmiskās diskriminācijas gadījumos;
- atbalstīs MI akta īstenošanu, lai novērstu rasu aizspriedumu un diskriminācijas riskus;
- apsvērs likumdošanas iniciatīvu, lai saskaņotu tiešsaistē izdarītu naida noziegumu definīcijas;
- atbalstīs pārskatītās Cietušo tiesību direktīvas transponēšanu un īstenošanu, stiprinot cietušo tiesības, arī to personu tiesības, pret kurām vērsti rasistiski naida noziegumi;
- sagatavos labas prakses apkopojumu, lai novērstu diskriminējošu profilēšanas praksi.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- labāk īstenot ES tiesību aktus par naida noziegumiem un nediskrimināciju, arī stiprinot sankciju režīmus;
- pastiprināt centienus apkarot naida noziegumus tiešsaistē, arī tos, kuru pamatā ir rasisms;
- ieviest visaptverošas apmācības programmas, lai palīdzētu civildienesta ierēdņiem atpazīt un novērst rasu aizspriedumus;
- nodrošināt taisnīgu un uz atziņām balstītu policijas praksi, ko atbalsta pārskatatbildības pasākumi.

III NODAĻA. SOCIĀLĀS VIENLĪDZĪBAS UN KOHĒZIJAS STIPRINĀŠANA

- *Vairāk nekā 3 no katriem 10 eiropiešiem kā galveno faktoru, kas nostāda darba meklētājus nelabvēlīgā situācijā, minēja kandidāta ādas krāsu (39 %) vai etnisko izcelsmi (34 %)³².*
- *Katrs otrais romu/klejoņtāju bērns (46 %) mācās skolā, kurā visi vai lielākā daļa skolēnu ir romi/klejoņtāji³³.*
- *Pārāpdzīvotos mājokļos ES dzīvo 40 % musulmaņu, un šis rādītājs ir vairāk nekā divas reizes lielāks nekā ES iedzīvotājiem kopumā (17 %)³⁴.*

Cilvēki, kurus skar rasisms, var saskarties ar diskrimināciju tādās dzīves pamatjomās kā izglītība, nodarbinātība, mājokļi, veselības aprūpe un sociālā aizsardzība. Šī rasisma kumulatīvā ietekme negatīvi ietekmē piekļuvi vienlīdzīgām iespējām personas dzīves laikā³⁵. Tas ir pretrunā ES vērtībām, kas nostiprinātas Līgumos un [Eiropas sociālo tiesību pīlārā](#), kurš veicina iekļaujošu sabiedrību un konkurētspējīgu sociālo tirgus ekonomiku, kas nodrošina darbvietas, taisnīgus darba apstākļus un sociālo aizsardzību visiem.

Iekļaujoša izglītība un kultūra kā sociālās vienlīdzības un konkurētspējas veicinātāja

[Prasmju savienības](#) mērķis ir atbalstīt izglītības un apmācības sistēmas, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas visiem neatkarīgi no viņu izcelsmes. Ieguldījums labi izglītotos

³² [Eiropabarometrs \(2023\): Diskriminācija Eiropas Savienībā](#).

³³ [FRA \(2025\) – Rights of Roma and Travellers in 13 European Countries](#) [Romu un klejoņtāju tiesības 13 Eiropas valstīs].

³⁴ [FRA – Being Muslim in the EU](#) [Būt musulmanim ES].

³⁵ [ESAO \(2025\): Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism](#) [Valsts rasisma apkarošanas rīcības plānu ietekmes uzraudzība un novērtēšana].

iedzīvotājos un darbaspēkā ir ieguldījums ES konkurētspējā, ekonomikas un iekļaujošā izaugsmē, sociālajā un teritoriālajā kohēzijā.

Izglītībai ir būtiska nozīme sociālās mobilitātes veicināšanā, un tā var būt spēcīga iespēju līdzsvarotāja. Pamats sākas ar pamatprasmju – rakstpratības, matemātikas, dabaszinātņu, digitālo prasmju un pilsoniskuma izglītības – apguvi. Pilsoniskuma izglītības ieviešana jau no agrīna vecuma ir būtiska, lai veidotu jauniešu, kuri mācās, atvērtu domāšanu nolūkā novērtēt daudzveidību un attīstīt savstarpēju cieņu saskaņā ar Eiropas pamatvērtībām. Arī māksla, kultūra un sports ir svarīgi, lai mobilizētu sabiedrību pret rasismu un veicinātu cieņu, iekļaušanu un vienlīdzību.

Skolēni, kas pieder pie rasu vai etniskajām minoritātēm, var saskarties ar segregāciju un šķēršļiem piekļuvē kvalitatīvai izglītībai, un tas negatīvi ietekmē viņu panākumus izglītībā un pāreju uz darba tirgu³⁶. Tāpēc taisnīgums un iekļaušana ir [Eiropas izglītības telpas stratēģiskā satvara](#) pamatā, lai veicinātu iekļaujošu izglītības vidi, kas nostiprina daudzveidību nolūkā izmantot Eiropas talantus un stiprināt darba tirgus. **Eiropas Skolotāju un pasniedzēju programma** pievērsīsies skolotāju apmācībai un profesionālajai attīstībai daudzveidības un iekļaušanas jomā, kā arī daudzveidības veicināšanai pašā skolotāja profesijā.

Komisija turpinās atbalstīt dalībvalstu iekļaujošās izglītības reformas un veicināt taisnīgumu un iekļaušanu. Tādas programmas kā [Erasmus+](#), [Eiropas Sociālais fonds Plus \(ESF+\)](#) un [“Apvārsnis Eiropa”](#) atbalsta šos centienus, veicinot vienlīdzīgu piekļuvi kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai, finansējot skolotāju apmācību, skolu sadarbību, mācību mobilitātes projektus un pētniecību, kas vērsta uz iekļaujošu izglītību.

Rasisma apkarošana, izmantojot iekļaujošu nodarbinātības, mājokļu un veselības aizsardzības politiku

Nodarbinātības jomā rasisms un rasu diskriminācija kavē līdztiesību. Kandidāti, kuru vārdi tiek uzskatīti par ārvalstu vārdiem, bieži saskaras ar šķēršļiem piekļuvē darba tirgum³⁷, un tā rezultātā pazeminās ekonomiskās drošības līmenis. [Rīcības plāna integrācijai un iekļaušanai](#) mērķis ir atbalstīt migrantu un migrantu izcelsmes ES pilsoņu ilgtspējīgu integrāciju darba tirgū, mudinot dalībvalstis palielināt informētību par diskrimināciju darbā pieņemšanas procesā un darbavietā un pastiprināt diskriminācijas novēršanas pasākumus. Lielāka integrācija darba tirgū ir arī svarīga politikas svira, lai novērstu darbaspēka trūkumu darba tirgū un apmierinātu prasmju vajadzības nolūkā palielināt ES konkurētspēju.

Komisija ir apņēmusies veicināt daudzveidību nodarbinātībā un iekļaujošākas darbvietas un **turpinās cieši sadarbīties ar ES Daudzveidības hartu platformu**, lai apmainītos ar paraugpraksi par daudzveidības un iekļaušanas iniciatīvām, arī par etnisko daudzveidību. **Platforma arī veicinās dialogu un sniegs norādījumus, piemēram, par iekļaujošu darbā pieņemšanas praksi.**

Piekļuve cenās ziņā pieejamiem un pienācīgiem mājokļiem ir būtiska individuālajai un ģimenes labklājībai un sociālajai kohēzijai. Cilvēki, kas pieder pie rasu vai etniskajām minoritātēm, mājokļu tirgū bieži saskaras ar diskrimināciju un šķēršļiem, citastarp ar nevienlīdzīgiem nosacījumiem īrniekiem vai pircējiem, šķēršļiem piekļuvē aizdevumiem.

³⁶ Jauns tematiskais dokuments: [Cīņa pret aizspriedumiem un diskrimināciju izglītībā un apmācībā un ar izglītības un apmācības palīdzību | Eiropas izglītības telpa](#).

³⁷ [Susanne Veit, et.al. In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe, Socio-Economic Review](#).

Viņi nesamērīgi saskaras ar pārapdzīvotību, sliktiem dzīves apstākļiem, bezpajumtniecību un segregāciju³⁸. Šīs problēmas var būt izteiktākas lauku un attālos apvidos ar ierobežotām mājokļu iespējām³⁹ un ierobežotiem sabiedriskajiem pakalpojumiem.

Lai labāk izprastu, kā diskriminācija rada šķēršļus cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, **Komisija publicēs pētījumu par diskrimināciju mājokļu jomā**, arī analizējot esošo valsts un vietējo praksi. Viens no [Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāna](#) nodevumiem saistībā ar gaidāmo nabadzības novēršanas stratēģiju būs Komisijas priekšlikums **Padomes ieteikumam par cīņu pret atstumtību mājokļu jomā**, lai atbalstītu neaizsargātas personas nestabilās mājokļu situācijās un novērstu un risinātu bezpajumtniecību.

[ES pilsētprogrammas](#) – starpvaldību iniciatīvas, kas apvieno dalībniekus no visiem pārvaldības līmeņiem, un [ES programmas pilsētām](#) mērķis ir veicināt iekļaujošas un daudzveidīgas apkaimes un samazināt sociālās un teritoriālās atšķirības. Turklāt [Eiropas Reģionālās attīstības fonda](#) un ESF+ finansējumam var būt būtiska nozīme, lai uzlabotu piekļuvi kvalitatīviem mājokļiem un pamatpakalpojumiem grupām, kurām draud diskriminācija, un izstrādātu segregācijas novēršanas pasākumus⁴⁰.

Vēl viena būtiska problēma cīņā pret rasismu ir atšķirības veselības aprūpē. Cilvēki, kurus skar rasisms, bieži ziņo par sliktākiem veselības rezultātiem un kvalitatīvas aprūpes nepieejamību. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš dzimumu dimensijai, jo migrantēm ir sliktāki rezultāti diabēta, garīgās veselības, seksuālās un reproduktīvās veselības jomā un viņas norāda, ka veselības aprūpes speciālisti viņas diskriminē vairāk nekā migrantus vīriešus⁴¹.

Komisija mudina dalībvalstis novērst rasu diskrimināciju veselības jomā⁴² un veidot taisnīgu veselības politiku, sadarbojoties ar kopienām, lai kopīgi izstrādātu veselības aprūpes pakalpojumus. 2024. gadā tika laista klajā [ES atbalsta pakete stigmatizācijas novēršanai](#), un [programmas “ES – veselībai”](#) ietvaros **Komisija turpinās atbalstīt dalībvalstis tādas veselības politikas īstenošanā, kas novērš rasu aizspriedumus**, arī uzlabojot līdztiesības datu vākšanu saskaņā ar valstu tiesisko regulējumu.

Rasisma apkarošanas iekļaušana sociālajā aizsardzībā un vietējo darbību atalgošana

Sociālās aizsardzības sistēmām ir jāsniedz efektīvs atbalsts visām personām. Tas ir vienlīdz svarīgi jomās, kurās cilvēki ar rasu vai etnisko piederību minoritātei var saskarties ar papildu šķēršļiem piekļuvē sociālajiem pakalpojumiem un iespējām attālinātības, infrastruktūras trūkuma vai mazāka pakalpojumu sniedzēju skaita dēļ⁴³.

Lai veicinātu iekļaujošu pieeju sociālajai aizsardzībai, **Komisija mudina dalībvalstis**, izstrādājot un īstenojot sociālās atstumtības novēršanas politiku, **ņemt vērā rasu vai etnisko minoritāšu situāciju**. Turklāt pirmās [ES nabadzības novēršanas stratēģijas](#) mērķis būs novērst nabadzības un atstumtības pamatcēloņus un stiprināt atbalsta pakalpojumus neatkarīgi no ģeogrāfiskās atrašanās vietas.

³⁸ ESAO (2025): *Monitoring and Assessing the Impact of National Action Plans Against Racism* [Valsts rasisma apkarošanas rīcības plānu ietekmes uzraudzība un novērtēšana].

³⁹ *Highlights Report* [Ziņojums par svarīgāko] | *Good Practice Webinar* [Labas prakses tīmekļseminārs]: ‘Rural Housing’ [“Lauku mājokļi”] | *Rural Pact Community Platform* [Lauku pakta kopienas platforma].

⁴⁰ Rīkkopa “Sociālie mājokļi un ne tikai”.

⁴¹ Dzimumu līdztiesība un veselība ES: <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>.

⁴² PVO: *Cīņa pret strukturālo rasismu un uz etnisko piederību balstītu diskrimināciju veselības jomā*.

⁴³ Eiropas Komisijas paziņojums “Ilgttermiņa redzējums par ES lauku apvidiem”.

Turklāt Komisija mudina dalībvalstis īstenot [Padomes Ieteikumu par Eiropas Garantiju bērniem](#), attiecīgā gadījumā ņemot vērā īpašus nelabvēlīgus apstākļus, ar kuriem saskaras migrantu izcelsmes vai etniskās minoritātes bērni, un īstenot [Padomes Ieteikumu par adekvātu minimālo ienākumu](#).

Komisija turpinās veicināt daudzveidības un iekļaušanas iniciatīvas, piemēram, [balvu “Eiropas Integrācijas un dažādības galvaspilsētas”](#), kas popularizē vietējo iestāžu labo praksi daudzveidīgā un iekļaujošā vidē. Lai vēl vairāk mudinātu ES pilsētas apkarot rasismu, **Komisija izraudzīsies kategoriju, kas atbalstīs rasisma apkarošanas politiku**. Tas papildinās [ES daudzveidības mēnesi](#), ko atzīmē katru gadu maijā, lai palielinātu informētību par iekļaujošas vides un darbavietu priekšrocībām, mudinot visu veidu organizācijas veikt konkrētus pasākumus daudzveidības veicināšanai.

Komisija:

- nāks klajā ar Eiropas Skolotāju un pasniedzēju programmu, atbalstīs skolu sadarbības un mācību mobilitātes projektus, kā arī pētniecību, kas vērsta uz iekļaujošu izglītību;
- atbalstīs dalībvalstu pasākumus iekļaujošai nodarbinātībai, izglītībai, kultūrai un sportam;
- veiks pētījumu par diskriminācijas riskam pakļauto grupu situāciju mājokļu jomā un nāks klajā ar Padomes ieteikumu par cīņu pret atstumtību mājokļu jomā;
- atbalstīs dalībvalstis tādas veselības politikas īstenošanā, kas novērš rasu aizspriedumus, arī uzlabojot veselības līdztiesības datu vākšanu saskaņā ar valstu tiesisko regulējumu.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- nākt klajā ar politikas iniciatīvām, kas uzlabo izglītības un apmācības pieejamību un nodarbinātības iespējas marginalizētām personām;
- uzskatīt rasismu par vispārēju faktoru, kas nosaka personas vispārējo veselības stāvokli, un attiecīgi veidot veselības aprūpes politiku;
- izstrādājot un īstenojot politiku sociālās atstumtības novēršanai, ņemt vērā rasu vai etnisko minoritāšu situāciju.

IV NODAĻA. GALVENO PARTNERĪBU VEICINĀŠANA

Lai nodrošinātu patiesi iekļaujošu un taisnīgu ES, ir vajadzīga visas sabiedrības pieeja un visu ieinteresēto personu – dalībvalstu, ES iestāžu un aģentūru, PSO, starptautisko partneru, reģionālo un vietējo iestāžu, privātā sektora un rasisma skarto kopienu – aktīva iesaistīšanās un sadarbība. Komisija nostiprinās sadarbību ar ieinteresētajām personām un nodrošinās, ka politikas veidošanas procesā tiek ņemti vērā dažādi viedokļi.

Cīņas pret rasismu koordinēšana ES līmenī

[Eiropas Komisijas rasisma apkarošanas koordinators](#) arī turpmāk būs galvenā loma darbā saistībā ar visu veidu rasisma apkarošanu, veicinot strukturētus dialogus ar rasisma skartajām kopienām, tādējādi uzlabojot demokrātisko leģitimitāti un aizsargājot pamattiesības. Koordinators cieši sadarbosies ar koordinators pret musulmaņiem vērsta naida apkarošanas jautājumos, antisemitisma apkarošanas un ebreju dzīvesvides atbalsta koordinators, cietušo tiesību koordinators, kā arī ES jaunatnes koordinators.

Lai efektīvi vērstos pret rasismu, ir vajadzīga to PSO jēgpilna līdzdalība, kuras pārstāv visvairāk skartos. **Komisija atjaunos [Rasisma apkarošanas pilsoniskās sabiedrības forumu](#)**, izsludinot uzaicinājumu izteikt ieinteresētību, **un izstrādās gada darba programmu, lai virzītu šā foruma darbības**. Tā būs iespēja dažādot dalību forumā, iekļaujot jaunas perspektīvas un zināšanas no valstu un vietējām organizācijām.

Papildus pašlaik notiekošajam politiskajam dialogam ar PSO par rasisma apkarošanu Komisija atzīst PSO izšķirošo lomu un nepieciešamību stiprināt pilsonisko telpu, kā uzsvērts [ES Stratēģijā pilsoniskajai sabiedrībai](#), apstākļos, kad PSO, kas cīnās pret rasismu, arvien vairāk saskaras ar dezinformācijas kampaņām un regulāru spiedienu. Kā paziņots minētajā stratēģijā, **Komisija izveidos plašāku pilsoniskās sabiedrības platformu, kas nodrošinās regulāru un strukturētu satvaru dialogam par ES vērtību aizsardzību un veicināšanu**. Tas uzlabos PSO, arī organizāciju, kuru darbs saistīts ar rasisma apkarošanu, noturību.

Lai nodrošinātu, ka visas ES politikas jomas veicina cīņu pret rasismu, Komisija arī turpinās ņemt vērā rasismu savā darbā līdztiesības aspekta integrēšanas kontekstā. Šos centienus vada līdztiesības komisāre, un tos atbalsta līdztiesības kontaktpunkti birojos un **Līdztiesības darba grupa**, kas apvieno līdztiesības koordinatorus no visiem ģenerāldirektorātiem.

Rasisma apkarošanas veicināšana pasaules līmenī

ES rasisma apkarošanas politika ir dziļi iesakņojusies starptautiskajā cilvēktiesību satvarā. ES turpinās iestāties par to, lai tiktu vispārēji ratificēta [Starptautiskā konvencija par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu \(ICERD\)](#), kurai ir pievienojušās visas ES dalībvalstis, un atbalstīs [Durbanas deklarāciju un rīcības programmu \(DDPA\)](#), kas ir ANO globālais satvars rasisma apkarošanai. Šīs saistības pastiprina [Eiropas Cilvēktiesību tiesa \(ECT\)](#) un [Eiropas Padomes Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību \(ECRI\)](#), kas sniedz svarīgus politikas ieteikumus un ziņojumus par konkrētām valstīm. ES turpina uzņemties vadošo lomu pasaulē, atbalstot starptautiskas iniciatīvas⁴⁴, izmantojot visus instrumentus, kas ir tās rīcībā saskaņā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku.

Ir paredzēts izveidot starptautisku apaļā galda diskusiju, lai padziļinātu sadarbību ar attiecīgajām ANO, Eiropas Padomes un citām daudzpusējām struktūrām. Tam būtu jāietver regulāras diskusijas par *ICERD* un *ECRI* ieteikumu īstenošanu un ciešāka sadarbība ar [ANO īpašo referentu jautājumos par rasisma mūsdienu izpausmēm](#).

ES turpinās izmantot savus diplomātijas un cilvēktiesību instrumentus divpusējā un daudzpusējā līmenī, lai veicinātu savu rasisma un diskriminācijas novēršanas politiku, arī ar stratēģiskajiem partneriem cilvēktiesību dialogos, ministru sanāksmēs un samitos. Ar [Vidusjūras reģiona pakta](#) starpniecību ES uzlabos sadarbību ar partnervalstīm izglītības, kultūras un sporta jomā, veicinot savstarpēju sapratni un iekļaušanu. Divpusējā līmenī ES turpinās īstenot savas [Pamatnostādnes par nediskriminēšanu ārējā darbībā](#) un citas pamatnostādnes par cilvēktiesībām.

Notiks cieša sadarbība arī ar Komisijas pārstāvniecībām dalībvalstīs un ES delegācijām trešās valstīs, lai visā pasaulē veicinātu rasisma apkarošanu.

ES joprojām ir apņēmības pilna atbalstīt cilvēktiesību aizstāvjus un PSO visā pasaulē, jo īpaši [ES Rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā](#), un sevišķi tos, kas aizstāv to pirmiedzīvotāju, minoritāšu un marginalizētu grupu tiesības, kuras saskaras ar rasu vai

⁴⁴ Piem., [ANO Starptautiskā afrikāņu izcelsmes personu desmitgade](#), [UNESCO Globālā alianse rasisma un diskriminācijas apkarošanai](#).

etnisko diskrimināciju. Turklāt ES turpinās iesaistīties tādu ārvalstu īstenotu informācijas manipulācijas un iejaukšanās darbību analīzē un apkarošanā, ar kurām izplata rasistiskus un naidu kurinošus vēstījumus.

Vēlēšanu novērošanas misijās ES turpinās uzraudzīt, cik lielā mērā rasu vai etniskajām minoritātēm, piemēram, nacionālo minoritāšu kopienām un pirmiedzīvotājiem, ir tiesības un iespējas vienlīdzīgi piedalīties sabiedriskajās lietās un vēlēšanās⁴⁵.

Attiecībā uz kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kas vēlas pievienoties ES, ES turpinās veicināt to pakāpenisku pielāgošanos ES tiesību aktiem par rasisma un rasu diskriminācijas novēršanu un apkarošanu. [Komisijas ikgadējā paplašināšanās dokumentu kopumā](#) tiks turpināta cilvēktiesību situācijas uzraudzība un nediskriminācijas un rasisma, ksenofobijas, naida noziegumu un naida runas apkarošanas pasākumu īstenošana.

Koordinators pret musulmaņiem vērsta naida apkarošanas jautājumos organizēs koordinācijas grupu, kurā piedalīsies dalībvalstis, ES iestādes, starptautiskās organizācijas, partnervalstis un PSO⁴⁶, lai apspriestu, kā vislabāk apkarot naidu pret musulmaņiem.

Rasisma apkarošana valstu līmenī

Centieni apkarot rasismu pirmkārt un galvenokārt ir jārisina valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Komisija atbalstīs dalībvalstis, organizējot **savstarpējas mācīšanās darbseminārus, kas paredzēti tam, lai saskaņotu valstu politiku ar šo stratēģiju**. Komisija atjauninās un stiprinās **ES rasisma apkarošanas rīcības plāna īstenošanas valstu grupas pilnvaras**⁴⁷, mudinot visas dalībvalstis aktīvi iesaistīties tajā, un aicinās ES kandidātvalstis pievienoties šai grupai. Ar ekspertu grupas starpniecību Komisija veicinās labas prakses apmaiņu un rīkos ekspertu diskusijas⁴⁸.

Komisija mudina visas dalībvalstis izstrādāt valsts rīcības plānus rasisma apkarošanai un atbalstīs tās šādu rīcības plānu izstrādē un īstenošanā, izmantojot programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības”. **Komisija arī mudina izstrādāt vietējos rasisma apkarošanas rīcības plānus reģionos, pilsētās, skolās un kopienu centros**⁴⁹. Dažas dalībvalstis ir iecēlušas valsts koordinatorus, kas atbild par rasisma apkarošanu, un koordinatorus, kas apkaro naidu pret musulmaņiem un antisemitismu, lai vēl vairāk stiprinātu savas valsts saistības un pārskatatbildību. Komisija mudina visas dalībvalstis ievērot līdzīgu pieeju.

Atbalsts rasisma un diskriminācijas apkarošanas iniciatīvām

Komisija ir apņēmusies atbalstīt PSO, vietējā līmeņa aktīvismu un atbalstu rasisma apkarošanai, jo īpaši tāpēc, ka tiem piešķirtais finansējums tiek arvien vairāk samazināts⁵⁰. Tas galvenokārt tiek darīts, izmantojot [CERV programmu](#). Līdztiesība un nediskriminācija ir aplūkota arī Komisijas priekšlikumā nākamajai [daudzgadu finanšu shēmai](#) 2028.–2034. gadam. Jaunās programmas *AgoraEU* ietvaros Komisija ir ierosinājusi

⁴⁵ 2023.–2025. gada ziņojumi par vēlēšanu novērošanas misijām, [ES vēlēšanu novērošanas misijas | EĀDD](#).

⁴⁶ [Paziņojums presei – Koordinācijas sanāksme par pret musulmaņiem vērsta naida apkarošanu | Eiropas Komisija](#).

⁴⁷ [Augsta līmeņa grupas nediskriminācijas, līdztiesības un dažādības jautājumos](#) un [Augsta līmeņa grupas naida noziegumu un naida runas apkarošanas jautājumos](#) apakšgrupa.

⁴⁸ Piem., [Kopīgie pamatprincipi valstu rīcības plānu izstrādei cīņai pret rasismu un rasu diskrimināciju](#).

⁴⁹ [Kopīgie pamatprincipi valstu rīcības plānu izstrādei cīņai pret rasismu un rasu diskrimināciju](#).

⁵⁰ [Eiropas Politikas centrs \(2025\): Eiropas pilsoniskās telpas nodrošināšana; FRA \(2024\): FRA 2024. gada apspriešanās par pilsonisko telpu galveno konstatējumu kopsavilkums; Pilsoniskā sabiedrība – Eiropa \(2025\): Ieguldījums 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu](#).

3,6 miljardu EUR budžetu sadaļai “Demokrātija, pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (*CERV+*), kas vairāk nekā divkārtšo *CERV* programmas budžetu.

Komisija saskaņā ar Finanšu regulu pārbauda, vai ES finansējuma saņēmēji, īstenojot no Savienības budžeta finansētus projektus, ievēro ES vērtības. Pirms dotāciju piešķiršanas Komisija veic stingras pārbaudes. Šos noteikumus īsteno, izmantojot [agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmu \(EDES\)](#). Komisija turpinās pētīt labāko veidu, kā pilnībā izmantot šo rīkkopu, arī tad, kad tiek atlasīti potenciālie saņēmēji.

Piešķirot ES finansējumu, Komisija turpinās nodrošināt, ka dalībvalstis izpilda [horizontālos veicinošos nosacījumus](#) Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai un piemērošanai, kā noteikts [Kopīgo noteikumu regulā](#). Dalībvalstīm ir jāievieš efektīvi mehānismi, lai nodrošinātu, ka kohēzijas politikas programmu īstenošanā tiek ievērotas Hartā noteiktās pamattiesības.

Nākamajā daudzgadu finanšu shēmā 2028.–2034. gadam Komisija ierosina [valstu un reģionu partnerības plānos](#) iekļaut stingrus aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību tiesiskumam un ES Pamattiesību hartas efektīvu piemērošanu. Dalībvalstīm un Komisijai būs jāveic atbilstoši pasākumi, lai plānu sagatavošanas, īstenošanas, uzraudzības, ziņošanas un izvērtēšanas laikā novērstu jebkādu diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes dēļ.

Komisija:

- atjaunos Rasisma apkarošanas pilsoniskās sabiedrības forumu un izstrādās gada darba programmu tā darbības virzīšanai;
- organizēs darbseminārus ar dalībvalstīm, lai atbalstītu valstu centienus apkarot rasismu valsts/reģionālā līmenī;
- atjauninās un stiprinās ekspertu grupas pilnvaras ES rasisma apkarošanas rīcības plāna īstenošanai valstīs un aicinās ES kandidātvalstis pievienoties;
- sagatavos starptautiskas apaļā galda diskusijas izveidi, lai padziļinātu sadarbību ar attiecīgajām ANO, Eiropas Padomes un citām daudzpusējām struktūrām;
- sniegs atbalstu, izmantojot attiecīgos ES izdevumu instrumentus, lai atbalstītu projektus un organizācijas, kas apkarot rasismu un rasu diskrimināciju.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- izstrādāt valsts rīcības plānus rasisma apkarošanai un iecelt valsts koordinatorus rasisma apkarošanas jautājumos;
- atbalstīt vietējo rasisma apkarošanas rīcības plānu izstrādi reģionos, pilsētās, skolās un kopienu centros.

V NODAĻA. BŪT PAR PIEMĒRU

Daudzveidības un iekļaušanas veicināšana ir būtiska, lai nodrošinātu taisnīgu un efektīvu darbavietu, kā arī piesaistītu talantus. Ja darbinieki jūtas pārstāvēti visos līmeņos, arī vadošos amatos, tas stiprina viņu piederības sajūtu un uzticēšanos. Komisija joprojām ir apņēmības pilna atbalstīt pilnīgas neiecietības politiku pret visu veidu diskriminējošu rīcību.

Dažādības veicināšana darbā pieņemšanas procesā Eiropas Komisijā

Eiropas etniskajai, kultūras un valodu daudzveidībai būtu jāatspoguļojas ES iestādēs. [Cilvēkresursu stratēģijā](#) Komisija apņēma “būt par piemēru iekļautības un daudzveidības jomā”⁵¹, lai labāk atspoguļotu Eiropas sabiedrības daudzveidību. Pamatojoties uz [aptaujas par daudzveidību, iekļaušanu un cieņu darbavietā](#) rezultātiem, [Rīcības plāns par daudzveidību un iekļaušanu darbavietā \(2023–2024\)](#) nodrošināja satvaru stratēģijas saistību izpildei ar mērķtiecīgām darbībām pilnīgas neiecietības pieejai attiecībā uz jebkāda veida diskrimināciju, arī rasu vai etniskās piederības dēļ. 2025. gadā aptauja tika atkārtota, un tajā izdarītie konstatējumi palīdzēs **atjaunināt rīcības plānu daudzveidības palielināšanai, izmantojot informēšanas pasākumus un pārskatītas darbā pieņemšanas pamatnostādnes.**

Mērķtiecīgu darbā pieņemšanas stratēģiju nolūks ir palielināt ES karjeras pamanāmību un pieejamību nepietiekami pārstāvētām grupām. [Eiropas Personāla atlases birojs \(EPSO\)](#) ir īstenojis mērķtiecīgas informēšanas stratēģijas, lai piesaistītu kandidātus ar visu veidu etnisko izcelsmi, piemēram, rīkojot daudzveidības gadatirgus vai partnerības ar pilsonisko sabiedrību un kopienas organizācijām. Dati par daudzveidību ir vākti, veicot anonīmas un brīvprātīgas bijušo EPSO konkursu kandidātu aptaujas, lai apzinātu un risinātu problēmas, kas mazina kandidātu kopuma daudzveidību.

Attiecībā uz “**Zilās grāmatas**” stažēšanās programmu Komisija ir piemērojusi īpašu daudzveidības un iekļaušanas stratēģiju, izmantojot mērķtiecīgus reklāmas materiālus, lai palielinātu kandidātu daudzveidību (piem., sociālajos medijos). Turklāt Komisija pārskata Lēmumu par noteikumiem, ar ko reglamentē stažēšanās shēmu, un apsver iespēju padarīt stažēšanos pieejamu kandidātiem, kuri pabeiguši profesionālo izglītību un apmācību, un īstenot dažas pozitīvas darbības attiecībā uz nepietiekami pārstāvētām grupām.

Lai atbalstītu uz atziņām balstītas politikas veidošanu, arī attiecībā uz saviem cilvēkresursiem, **Komisija turpinās vākt līdztiesības datus darbavietā** brīvprātīgi, anonimizēti, ievērojot tiesības.

Spēju veidošanas uzlabošana

Komisija turpina nodrošināt un veicināt apmācības, mentoringa un izaugsmes veicināšanas programmas visiem saviem darbiniekiem, arī vadītājiem. Apmācību par neapzinātiem aizspriedumiem un ētisku rīcību papildina moduļi par rasu aizspriedumiem un mikroagresiju. Šo iniciatīvu mērķis ir uzlabot informētību, samazināt diskriminējošu rīcību un stiprināt Komisijas spēju vērsties pret rasismu.

Savu centienu ietvaros Komisija atjaunināja savu [aizskarošas izturēšanās novēršanas satvaru](#), lai efektīvāk novērstu visu veidu diskrimināciju darbavietā, un tas ir piemērojams ar rasismu saistītas aizskaršanas vai jebkādas citas neatbilstīgas rīcības gadījumā. **Atbalsta dienesti, to vidū starpniecības un konsultāciju dienesti, galvenais konfidencialais konsultants un**

⁵¹ [Daudzveidība un iekļautība – Eiropas Komisija](#).

konfidenciālo konsultantu tīkls, sniedz norādījumus un palīdzību darbiniekiem, kurus skārusi diskriminācija. Lai nodrošinātu aizskarošas izturēšanās novēršanas satvara efektivitāti, Izmeklēšanas un disciplinārlietu birojs izskata arī rasu diskriminācijas vai aizskarošas izturēšanās gadījumus.

Komisija:

- 2026. gadā atjauninās Rīcības plānu par daudzveidību un iekļaušanu darbavietā;
- piedāvās un veicinās mērķtiecīgu apmācību līdztiesības jomā, mentorēšanu un izaugsmes vadību visiem saviem darbiniekiem;
- nodrošinās nediskriminējošu darba vidi un stingri īsteno savu pilnīgas neiecietības stratēģiju pret aizskarošu izturēšanos;
- turpinās īstenot mērķtiecīgas informēšanas stratēģijas, lai piesaistītu kandidātus no visām etniskajām grupām;
- vāks līdztiesības datus, arī veicot apsekojumus, lai uzraudzītu darbinieku daudzveidību un viņu pieredzi darbavietā.

Dalībvalstis tiek aicinātas:

- īstenot pilnīgas neiecietības politiku attiecībā uz aizskarošu izturēšanos publiskajā sektorā;
- sistemātiski piedāvāt visiem valsts ierēdņiem apmācības kursus par aizspriedumu izskaušanu un daudzveidību.

SECINĀJUMS

Šī stratēģija ir izšķirošs solis ceļā uz patiesu līdztiesības savienību, kurā ikviens var dzīvot, uzņemties vadību un attīstīties, neriskējot, ka tiks pakļauts rasismam, vai tas būtu rasisms pret melnādainajiem cilvēkiem, antičigānisms, antisemitisms, pret Āzijas iedzīvotājiem vērsts rasisms vai naidis pret musulmaņiem. Stratēģija nodrošina visaptverošu satvaru visu veidu rasisma, starppersonu un strukturālā rasisma, rasu diskriminācijas, naida noziegumu un vardarbības apkarošanai, un tajā ir ierosināti konkrēti pasākumi, kas ir jāīsteno Eiropas, valstu un vietējā līmenī.

Iepazīstinot ar šo rasisma apkarošanas stratēģiju, Komisija apņemas apkarot rasismu holistiskā veidā, integrējot rasisma apkarošanu visās ES politikas jomās un regulāri sadarbojoties ar ieinteresētajām personām. Lai panāktu progresu, ir vajadzīgi vienoti centieni visos līmeņos. Eiropas iestādēm un aģentūrām, dalībvalstīm, reģionālajām un vietējām iestādēm, līdztiesības iestādēm, privātajam sektoram un pilsoniskajai sabiedrībai ir aktīvi jāiesaistās un jāveic konkrēti pasākumi.

Rasisms ir pretrunā pamatvērtībām, uz kurām balstās ES, un kaitē tās sociālekonomiskajai kohēzijai. Nodrošinot, ka visiem cilvēkiem neatkarīgi no viņu izcelsmes ir vienlīdzīga piekļuve vienlīdzīgām iespējām izglītībā, nodarbinātībā un sociālajā līdzdalībā, ES maksimāli palielina ikviena potenciālu. Daudzveidīga un iekļaujoša vide veicina inovāciju, radošumu un problēmu risināšanu, kam ir būtiska nozīme ekonomikas izaugsmē. Turklāt līdztiesības veicināšana un rasisma apkarošana palīdz piesaistīt investīcijas un talantus, uzlabojot ES konkurētspēju arvien vairāk savstarpēji saistītā un daudzveidīgā globālajā tirgū.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi atbalstīt šīs stratēģijas īstenošanu. Turklāt Komisija aicina Eiropas Reģionu komiteju un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju

iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību kopīgā apspriešanā par to, kā veicināt cīņu pret rasismu.

Komisija uzraudzīs šajā stratēģijā izklāstīto pasākumu īstenošanu un sagatavos starpposma ziņojumu.